

Paliativní péče v praxi

MUDr. Lucie Světláková

Co je paliativní medicína?

Paliativní medicína se zabývá péčí o nemocné se závažným, pokročilým, život ohrožujícím onemocněním.

U těchto nemocných je předpokládaná délka života omezená
A cílem léčby a péče je především kvalita zbývajícího života.

Kteří pacienti potřebují paliativní péči?

- Široké spektrum, obecně lze rozdělit do 4 skupin:
 - pokročilá onkologická onemocnění
 - pokročilá interní onemocnění
 - pokročilé geriatrické syndromy
 - pokročilá neurologická onemocnění

Co mají společného?

- Současná medicína je neumí vyléčit;
- onemocnění je ohrožuje na životě a je vysoce pravděpodobné, že v jeho důsledku v horizontu týdnů až měsíců (někdy i několika let) zemřou;
- mají řadu tělesných, psychických, sociálních a existenciálních obtíží.

V čem se liší?

- Věkem, sociální situací;
- klinickým obrazem, aktuálním výskytem a významem jednotlivých symptomů;
- možností využití specifických kauzálních léčebných postupů k ovlivnění dynamiky nemoci;
- mírou, do jaké si pacienti, jejich blízcí, ale i zdravotníci uvědomují, že jsou v závěru života.
 - *např. generalizované onkologické onemocnění je vnímáno jinak než cukrovka s těžkými pozdními komplikacemi, a to i přesto, že prognóza z hlediska délky přežití může být velmi podobná.*

Cíl paliativní péče

- Paliativní medicína usiluje o **udržení přijatelné kvality života** i v situaci velmi pokročilého onemocnění.

Co určuje kvalitu života?

- Tělesný stav (symptomy, celková zdatnost)
- Duševní stav (úzkost, deprese...)
- Sociální situace (rodina, přátelé, sociální situace)
- Duchovní stav (smysl života s nemocí, naděje, víra, smíření, pocit viny)

Kde jsou paliativní pacienti?

- Doma
- V domovech pro seniory
- Na akutních odděleních nemocnic
- V LDN
- na JIP a na ARO
- V hospicích

Kdo se setkává s paliativními pacienty

- Praktičtí lékaři
- Internisti, geriatři, neurologové a další specialisti
- Specialista na paliativní medicínu (paliatr)

Rozdělení paliativní péče

- **Obecná** – *každý lékař, každý zdravotník*
- **Specializovaná** – *specializovaný tým*

Paliativní tým

- Lékař (paliatr)
- Sestra
- Sociální pracovník
- Psycholog
- Duchovní/nemocniční kaplan

Organizační formy specializované paliativní péče

- Ambulance paliativní medicíny
- Nemocniční konziliární tým paliativní péče
- Lůžkový hospic
- Domácí hospic
- Oddělení paliativní péče, paliativní stacionáře

Co paliativní péče řeší?

- Účinná léčba tělesných a psychických symptomů;
- otevřená a empatická komunikace (diagnóza, prognóza, preference, cíle péče;
- psychosociální a spirituální podpora pacienta;
- podpora rodiny pacienta.

Kasuistika č. 1

- Pacientka roce 1938 hospitalizovaná na interním oddělení, kam byla přivezena pro zimnice, třesavky, nauzeu, zvracení, špatně se jí dýchá, kašel;
- bolest na hrudi, palpitace, bolest břicha neguje;
- V obj. vyšetření ins. polopřízvučné chrůpky, jinak bpn, TK 120/50, TF 85/min, SpO2 91%;
- V. s. uroinfekt, levostranná kardiální dekomp.

Komorbidity

Srdeční selhání se zachovalou systolickou funkcí, tč.
dekompenzace: dušnost, anasarka - kontinuální diuretika.

ECHO srdce 5/2021: EF 54%, diastolická porucha středního stupně, bez zn. PH, drobný perikar. výpotek na zadní stěnou LK.

- Chronická renální insuficience CKD G3b dle KDIGO, albuminurie
- Kolitida Clost. difficile - přeléčeno Vankomycinem 5/21
- Uroinfekt, etiol. E.coli, přeléčeno Biseptol, Sefotak 5/21
- Infekce nejasné etiologie - přeléčeno Meronem 5/21, in cursu Metronidazol
- Hepatopatie, steatoza jater dle UZ břicha 4/2021
- Hypoalbuminemie, hypoproteinemie - sipping
- Diabetes mellitus 2. typu, nově nastavena na inzulinoterapii

1259 Ischemická choroba srdeční, st.p. IM a.a.

Arteriální hypertenze

Stp. hypoglykemie manif. kolapsem, vstupně 2,1 mmol/l, etiol. při užívání sulfonylurei a CHRI a.a.

E785 Hyperlipoproteinémie

Cévní onemocnění mozku, stav po CMP v minulosti dle dokumentace

F009 Demence - susp. M. Alzheimer dle dokumentace, ve sledování

R32 Inkontinence moči, syndrom hyperaktivního moč. měchyře (OAB)

Coxartrosis mastektomii I.sin (disp. již ukončena, Obilní trh)

St.p. APPE

Co tato pacientka potřebuje?

- Medicínsky?
- Sociálně?
- Spirituálně?
- Prakticky?

Co potřebuje rodina?

- Medicínsky?
- Sociálně?
- Spirituálně?
- Prakticky?

Co potřebuje ošetřující lékař a sestra?

- Medicínsky?
- Prakticky?

Vytvoření paliativního plánu

- Medikace – forma aplikace
- Domácí péče x lůžková péče
- Zapojení rodiny
- Přání pacientky
- Možnosti v systému zdravotní péče